

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่ประเทศต่าง ๆ ในโลก มีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิด ภาษากลางหรือภาษาสากลที่จะใช้ในการติดต่อซึ่งกันและกันจึงมีความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนรู้มากขึ้น ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน การติดต่อกับชาวต่างประเทศ ทั้งทางด้านธุรกิจ สังคม วัฒนธรรม และทางราชการ ความต้องการผู้มีความรู้และทักษะในด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาหลักที่ทั่วโลกใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศมีเพิ่มมากขึ้น ความสำคัญและจำเป็นดังกล่าว สอดคล้องกับที่จอห์น ไนสบิทท์ John Naisbitt (อ้างถึงในความฝันของแผ่นดิน, 2540) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ไว้ในหนังสือ Global Paradox ว่าภาษาอังกฤษจะกลายเป็นภาษากลางในการสื่อสารของมวลมนุษยชาติ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ปัจจุบันมีคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติหรือเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศถึง 1,000 ล้านคน
2. ร้อยละ 80 ของข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในคอมพิวเตอร์ถูกบันทึกลงเป็นภาษาอังกฤษ
3. ร้อยละ 70 ของไปรษณีย์ภัณฑ์ในโลกนี้จำหน่ายเป็นภาษาอังกฤษ
4. ร้อยละ 60 ของรายการวิทยุในโลกนี้ออกอากาศเป็นภาษาอังกฤษ

จากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งส่งผลอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง บทบาทของภาษาอังกฤษได้ทวีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2538) ดังนั้นระบบการจัดการศึกษาของไทย จำเป็นต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ สามารถติดต่อสัมพันธ์ กับเพื่อนร่วมโลกได้เป็นอย่างดี

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น ได้มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในสมัยนั้นครูใช้วิธีสอนแบบ ไวยากรณ์และแปล ผู้เรียนจึงมีความรู้ด้านไวยากรณ์และทักษะการอ่าน การเขียนและการแปลเป็นอย่างดี แต่นักเรียนจะมีทักษะการฟัง - พูด น้อย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เริ่มต้นจากระบบโรงเรียน ที่เริ่มสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แม้จะได้รับการสอนติดต่อกันเป็นเวลานานนับสิบปีที่อยู่ในระบบการศึกษา แต่ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้ดีเท่าที่ควร (อรุณี สติติย์ภาคีกุล, 2534) ระยะเวลาเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ

ใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้มีการรวบรวมผลการประเมินการใช้หลักสูตรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น การตั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในบางด้านไม่สอดคล้องกัน บางเนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียน หลักสูตรภาษาอังกฤษในอดีตไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในห้องที่ต่างกัน เนื้อหาและคำศัพท์ยากและมากเกินไป ไม่เหมาะกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน ส่วนอัตราเวลาเรียนนั้นพบว่าไม่เหมาะสมกับเนื้อหา (อารีรัตน์ น้ำเพชร, 2530) แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในปีพุทธศักราช 2543 พบว่าจะเน้นความสามารถในการสื่อสาร โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารได้ ทั้งในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ โครงสร้างหลักสูตรจะเป็นวิชาบังคับ ส่วนเนื้อหาจะเน้นเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวของตนเองและสิ่งแวดล้อม (อมรรัตน์ สุดสวาท, 2533)

จากสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่กล่าวมาข้างต้น หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ตระหนักว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และเรียกร้องให้หน่วยงานทางการศึกษาเอาใจใส่การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2533) สำหรับวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคตนั้น ได้รับการวิเคราะห์ว่าการที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพอยู่ในโลกยุคใหม่ได้ จะต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) ซึ่งความสามารถทางภาษาดังกล่าวจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาประเทศได้ต่อไป

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2538 กระทรวงศึกษาธิการโดย นายสุวิชัย รั้งสิตพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้น ได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาเพื่อเป็นการปรับปรุงการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ใช้แนวนโยบายการปฏิรูปตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษาภายในปี พ.ศ. 2550 โดยมีแผนการดำเนินงาน 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

จากแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษา มีการดำเนินงานซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกิดขึ้น กล่าวคือ ในส่วนของการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนนั้น ได้ระบุให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) ซึ่งคณะ

รัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้กรมวิชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตร แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะต่อเนื่องตลอดแนวตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สามารถสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สามารถรับข่าวสารข้อมูลจากสังคมโลก ตลอดจนสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยสู่สังคมโลก เป็นการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นโดยใช้ชื่อหลักสูตรว่า “หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)”

หลักสูตรได้จัดแบ่งโครงสร้างเป็น 3 ระดับ ตามความสามารถการใช้ภาษาของผู้เรียนดังนี้

1. ระดับต้น เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษา
2. ระดับกลาง เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ระดับปลาย เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในส่วนของโครงสร้างเวลาเรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เพิ่มเติมโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 1-4 ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยใช้เวลาสอนจำนวน 6 คาบต่อสัปดาห์ รวม 240 คาบต่อปี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขเดิม คือจัดให้สอนอยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ใช้เวลาสอน 15 คาบต่อสัปดาห์ รวม 600 คาบต่อปี โดยจัดเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับต้น (Beginner Level) จำแนกเป็น 3 ระดับดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

1. ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประถมศึกษาปีที่ 2
2. ภาษาอังกฤษระดับอ่านออกเขียนได้ (Literacy Level) สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4
3. ภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น (Beginner Fundamental Level) สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เพื่อเตรียมให้มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับมาตรฐานขั้นพื้นฐานเพียงพอที่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาดังกล่าว เพื่อเป็นพื้นฐานทางภาษาเบื้องต้นที่จะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมของชุมชนในยุคปัจจุบัน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษานั้น เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านภาษาให้กับนักเรียน เพื่อให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับบริบทการสื่อสาร มีความสามารถในการสื่อความหมายตามระดับความสามารถได้ถูกต้อง และสิ่งสำคัญคือจะช่วยให้แก่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนทักษะทางภาษาที่สูงขึ้นให้กับนักเรียนต่อไป

โดยกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดที่มีความพร้อมและเป็นไปตามเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนในเขตเมือง เขตชุมชน
2. เป็นโรงเรียน ที่อยู่ในแหล่งชนบทเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น แถบชายทะเล ภูเขา
3. เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งจะมีความพร้อมด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์

และต่อมาได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนอื่น ๆ ที่อาจไม่เป็นไปตามเกณฑ์ข้างต้น แต่มีความพร้อมจะเปิดสอนก็เปิดได้ หรือโรงเรียนใดมีความพร้อมที่จะเปิดเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ได้เช่นกัน

ในการพัฒนาการศึกษาของชาตินั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านด้วยกัน แต่ที่สำคัญที่สุด คือ หลักสูตร ดังที่ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน หลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของแปลนบ้าน หรืออาจจะเปรียบหลักสูตรเหมือนแผนที่เดินเรือ เพราะถ้าหากปราศจากหลักสูตรแล้ว การสอนไม่สามารถจะดำเนินไปอย่างมีระบบระเบียบ และถูกทิศทาง ซึ่งจะเป็นผลโดยตรงต่อผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรระดับชาตินั้น เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะครอบคลุมและมีลักษณะยืดหยุ่น ดังนั้นเพื่อที่จะให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพและเหมาะสมแต่ละท้องถิ่น เช่น เขตการศึกษา จังหวัด หรือโรงเรียน จะต้องมีการปรับขยาย เพิ่มเติม ให้ชี้ชัดเฉพาะเจาะจงลงไปว่า ในแต่ละท้องถิ่นต้องการเน้นอะไร เพราะในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพ เป็นต้น (บุญมี เฌรยอด, 2531) เช่นเดียวกันกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรว่า สมควรให้ผู้ใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย นอกจากผู้บริหารแล้ว ครูผู้สอนคือผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตร เพราะจะเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยมีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับพุทธศักราช 2539 เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นในส่วนกลาง และประกาศใช้หลักสูตรเดียวกันนี้ทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีมาตรฐานการศึกษาเดียวกัน คือ มุ่งพัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมของเจ้าของภาษาได้อย่างเหมาะสม โดยกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานไว้เป็นช่วงชั้น กำหนดกรอบเนื้อหา รูปแบบภาษา คำศัพท์ กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ และการวัดผล ประเมินผล แต่ยืดหยุ่นให้ท้องถิ่นได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและสภาพความต้องการของท้องถิ่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) จากรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษามาตรฐานของกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงนโยบายเร่งด่วนในเรื่องประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็น 1 ใน 4 วิชาหลัก มีนโยบายมุ่งเน้นคุณภาพในการปรับปรุงแนวการจัดการประสบการณ์

ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นการปรับหลักสูตร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สนองต่อสภาพแวดล้อมในเมืองหลวง และแนวโน้มในเรื่องการจัดการศึกษาในอนาคต ซึ่งจะเป็นการตอบรับสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญคือการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้โรงเรียนและท้องถิ่นดำเนินการเองมากขึ้น

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรที่ปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศ ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางของประเทศไทย มีเนื้อที่ประมาณ 1,568,737 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 5,604,772 คน มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 38 โรงเรียน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 24 เขต โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มโรงเรียนได้แก่ กลุ่มทวารวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย กลุ่มกรุงธน และกลุ่มรัตนโกสินทร์ (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2542) สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 38 โรงเรียนนั้น ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 โดยใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับพุทธศักราช 2539 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้มีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของกระบวนการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2540) เนื่องจากสภาพทั่วไปของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ มีสภาพเป็นเมืองใหญ่ (Metropolis) จึงเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุกด้าน เช่น การค้า การศึกษา การท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ประชาชนที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครประกอบอาชีพหลากหลาย และมีสภาพความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน แนวการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตและสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2540)

เพื่อสนองต่อนโยบายปฏิรูปการศึกษาในด้านปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสนองต่อนโยบายการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และจากสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังที่ได้กล่าวมา

แล้วข้างต้น ประกอบกับยังไม่มีใครที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครมาก่อน และผู้วิจัยเป็นบุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในระดับกลุ่มโรงเรียน และในระดับโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้แก่สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ศึกษาวิเคราะห์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นและมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการสนับสนุน ส่งเสริม เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) และกลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
2. ผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2542 โดยมีประเด็นศึกษาดังต่อไปนี้
 - 2.1 การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 2.1.1 ลักษณะและวิธีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ
 - 2.1.2 การวางแผนการสอน
 - 2.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.1.4 สื่อการเรียนการสอน
 - 2.1.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.2 การสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

- 2.2.1 การเตรียมบุคลากร
- 2.2.2 งบประมาณ
- 2.2.3 อาคารสถานที่
- 2.2.4 เอกสารและวัสดุหลักสูตร
- 2.2.5 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.2.6 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไข

- 2.3.1 การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 2.3.2 การสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 2.3.3 การสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรภาษาอังกฤษ หมายถึง หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2539 กระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้สอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น หมายถึง การที่หน่วยงานระดับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2539 กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทระดับชาติ ให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ หมายถึง การบริหารจัดการหรือเตรียมปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ในด้านการเตรียมบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ เอกสารและวัสดุหลักสูตร การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ / อาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ / ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ วิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 901 คนขึ้นไป

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 - 900 คน

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 300 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางพิจารณา ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับพุทธศักราช 2539 ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้แก่สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น